

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w sprawie rozpoznawanej pod sygnaturą akt I C 1077/13, zasądził od pozwanego P. R. na rzecz powoda Wspólnoty Mieszkaniowej przy ulicy (...) w Ł. kwotę 8.050,44 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 maja 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 403 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych:

P. R. jest właścicielem mieszkania numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...), stanowiącego odrębną własność. Lokale na nieruchomości tworzą wspólnotę mieszkaniową, która obciąża właścicieli lokali zaliczkami na koszty zarządu oraz pobiera opłaty na fundusz remontowy, centralne ogrzewanie, wodę ścieki oraz wywóz śmieci. Pozwany nie wnosi opłat z tytułu korzystania z lokalu. W okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 maja 2013 roku zaległość pozwanego narosła do kwoty 8 050,44 zł, która obejmuje również odsetki za okres od 11 stycznia 2011 roku do dnia 23 maja 2013 roku.

Pozwany nie płaci gdyż jest bezrobotny, utrzymuje się z pomocy z MOPS, mieszka sam, szuka pracy. Nie ma aktualnie środków by spłacić zadłużenie.

Powód reguluje wszelkie opłaty za media zgodnie z rachunkami od dostawców mediów. Wspólnota nie ma już jednak środków by kredytować media dostarczane do lokalu pozwanego. Dostawcy mediów z uwagi na zadłużenie wspólnoty grożą wstrzymaniem dostawy prądu oraz dostaw ciepła.

W tak ustalonym stanie faktycznym, odwołując się do przepisów art. 13 i 14 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 roku o własności lokali jako stanowiących podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest zasadne w całości, przy czym wobec tego, że pozwany nie tylko nie kwestionował wysokości zadłużenia, ale na rozprawie w dniu 13 listopada 2013 roku wprost przyznał, że powód prawidłowo wyliczył zaległość, Sąd nie dokonywał wyliczeń wysokości zadłużenia.

Pozwany nie płacił ani zaliczek na koszty zarządu ani nie regulował opłat za media i innych należności związanych z korzystaniem z lokalu, wobec czego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.050,44 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzonej należności na raty, którą to możliwość daje Sądowi przepis art. 320 k.p.c., bowiem pozwany nie ma stałego źródła utrzymania, nie pracuje i w konsekwencji nie ma możliwości płacenia rat wobec czego nieracjonalnym byłoby rozkładanie świadczenia na raty.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. obciążając pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów opłaty od pozwu – 403 zł.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany zaskarżając go jedynie w zakresie nieuwzględnionego wniosku o rozłożenie zasądzonej należności na raty.

Zaskarżonemu orzeczeniu strona pozwana zarzuciła naruszenie prawa procesowego - art.320 k.p.c poprzez błędną jego wykładnię i niezastosowanie.

Jednocześnie skarżący wnosił o zwolnienie go z kosztów postępowania apelacyjnego w całości.

W uzasadnieniu apelacji pozwany wskazał, że Sąd Rejonowy nietrafnie uznał, że wobec tego, że nie ma on pracy rozłożenie na raty jest bezcelowe. Apelujący wskazał, że w trakcie trwania niniejszego postępowania dokonał częściowej spłaty zadłużenia, co świadczy o dążeniu do spłaty zadłużenia oraz polubownego zakończenia sprawy, nadto

cały czas podejmuje aktywne próby znalezienia stałej, bądź dorywczej pracy. Zdaniem P. R. rozłożenie zasądzonego w wyroku świadczenia na raty pozwoli mu spłacić należność bez dodatkowych kosztów, w szczególności kosztów postępowania komorniczego.

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi zwolnił pozwanego od kosztów sądowych postępowania apelacyjnego w całości.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Powód wskazał, że pozwany mylnie podniósł, że w trakcie trwania niniejszego postępowania dokonał częściowej spłaty zadłużenia. Powód wystąpił z powództwem w dniu 28 maja 2013 roku i od tego czasu pozwany nie dokonał żadnej wpłaty na rachunek bankowy powoda, nadto w okresie od 1 lipca 2012 roku do chwili składania odpowiedzi na apelację, tj. do dnia 17 marca 2014 roku, faktycznie wpłacił kwotę 892,46 zł, co stanowi niewiele ponad dwumiesięczną należność z tytułu opłat mieszkaniowych pozwanego. W świetle powyższego, w ocenie powoda, rozłożenie zobowiązania na raty jedynie oddali w czasie wszczęcie procedury egzekucyjnej, co nie leży w interesie pozostałych członków Wspólnoty. Powód podniósł nadto, że pozwany, powołując się na naruszenie prawa poprzez niezastosowanie art. 320 k.p.c., jednocześnie udowodniał w swoich twierdzeniach, że nie będzie mógł zastosować się do wyroku Sądu, na mocy którego będzie zobowiązany do spłaty zadłużenia w ratach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie i skutkuje zmianą wyroku w zaskarżonej części.

Podkreślić należy, że Sąd II instancji, jako Sąd zarówno odwoławczy jak i merytoryczny, może dokonywać dodatkowych ustaleń faktycznych, co też uczynił w przedmiotowej sprawie w zakresie aktualnej sytuacji majątkowej i życiowej pozwanego.

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo, że po wydaniu wyroku przez Sąd Rejonowy pozwany w maju 2014 roku podjął pracę w charakterze pracownika fizycznego i uzyskuje z tego tytułu dochód miesięczny w wysokości 1.250 zł netto. Od września ma podpisać umowę o pracę z wynagrodzeniem 2.200 zł brutto plus premie. Sąd Odwoławczy ustalił również, że w lutym 2014 roku zginęła w wypadku samochodowym córka pozwanego.

(oświadczenie pozwanego złożone na rozprawie apelacyjnej- zapis elektroniczny przebiegu rozprawy min.03.26-07.45)

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny.

Ujawnione w postępowaniu apelacyjnym okoliczności faktyczne dotyczące sytuacji majątkowej pozwanego i jego możliwości zarobkowych przesądzają jednakże o uwzględnieniu jego wniosku o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty.

Zgodnie z przepisem art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis art. 320 k.p.c., obok charakteru proceduralnego, ma także - mimo zamieszczenia go w kodeksie postępowania cywilnego - cechy normy materialnoprawnej, uprawnia on bowiem sąd do modyfikowania treści łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, daje sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. Uprawnienie do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo

utrudnione i narażałoby go na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być obiektywne bądź subiektywne, w tym spowodowane działaniem samego dłużnika.

Należy podkreślić, że rozłożenie na raty należności nie eliminuje konieczności uwzględnienia żądania powoda zasądzenia na jego rzecz odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie, powoduje natomiast, że nie przysługują mu odsetki od świadczeń ratalnych za okres pomiędzy wydaniem wyroku a datą płatności poszczególnych rat (por. uchwała składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 22 września 1970 roku, III PZP 11/70, OSNCP 1971/4/61, a także L. Stecki: Glosa do uchwały z 22 września 1970 roku, III PZP 11/70, OSPiKA 1971/11/202; por. też W. Siedlecki, w: Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, t. I, Warszawa 1975, s. 504).

Zdaniem Sądu Okręgowego, w przedmiotowej sprawie istnieją podstawy do rozłożenia na raty zasądzonego przez Sąd Rejonowy świadczenia. Z jednej strony należy wskazać, że ryzyko wystąpienia okoliczności uniemożliwiających lub utrudniających wykonanie zobowiązań – uiszczania opłat obciążających właściciela lokalu na rzecz wspólnoty mieszkaniowej - obciąża pozwanego, z drugiej jednak strony należy mieć na względzie fakt, że pozwany P. R. znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Pozwany sam prowadzi gospodarstwo domowe, w 2014 roku zginęła w wypadku samochodowym jego córka, przez długi okres czasu nie mógł znaleźć pracy, utrzymywał się z zasiłku z MOPS w wysokości 271 zł, co w konsekwencji doprowadziło do powstania zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem. Aktualnie jednak pozwany otrzymuje wynagrodzenie za pracę w wysokości 1.250 zł netto, przy czym od września 2014 roku ma pracować na podstawie umowy o pracę z wynagrodzeniem w wysokości 2.200 zł brutto plus premie, co pozwala przyjąć, że uzyskiwane dochody, choć nie pozwalają mu na dokonanie jednorazowej spłaty zasądzonego świadczenia, umożliwiają mu spłatę zadłużenia w ratach.

Rozkładając zasądzone świadczenie na raty, Sąd określił dokładnie wysokość tychże rat i termin ich zapłaty. Zasądzone przez Sąd Rejonowy świadczenie w wysokości 8.050,44 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 maja 2013 roku (data wytoczenia powództwa) do dnia 13 listopada 2013 roku (data wydania wyroku zasądzającego świadczenie przez Sąd Rejonowy) zostało rozłożone przez Sąd Okręgowy na 20 miesięcznych rat, w tym pierwsza w kwocie 450,44 zł, pozostałe dziewiętnaście rat po 400 zł każda rata, płatnych do 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. Jednocześnie Sąd Okręgowy ustalił termin płatności pierwszej raty na dzień 15 września 2014 roku. W ocenie Sądu Okręgowego pozwany będzie w stanie spłacać zadłużenie w ratach we wskazanej wysokości i zachowana zostanie funkcja przepisu art. 320 k.p.c..

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że zasądził od P. R. na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej (...) położonej w Ł. przy ulicy (...) kwotę 8.050,44 zł ustawowymi odsetkami od dnia 28 maja 2013 roku do dnia 13 listopada 2013 roku, przy czym kwotę 8.50,44 zł rozłożył na dwadzieścia miesięcznych rat, z czego pierwsza w kwocie 450,44 zł, pozostałe w kwotach po 400 zł, płatne do 15 dnia każdego kolejnego miesiąca począwszy od września 2014 roku, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Wobec zwolnienia pozwanego od kosztów sądowych postępowania apelacyjnego w całości i uwzględnienia jego apelacji, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2014.1025 j.t.) w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., nakazał ściągnąć od Wspólnoty Mieszkaniowej (...) położonej w Ł. przy ulicy (...) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi 403 zł tytułem nieuiszczonych kosztów postępowania apelacyjnego w postaci opłaty od apelacji.